

Eenden broedkorven(2)

Ouderwets wordt weer nieuwerwets

In het vorige artikel heeft u kunnen lezen over nut, noodzaak en schoonheid van broedkorven. In dit artikel gaan we verder in op de noodzaak van broedkorven en worden aanvullende tips gegeven voor de plaatsing en de nazorg van de eendenkuikens. Ook nemen we een kijkje in Groot-Brittannië en Amerika, waar men al jaren werkt aan het verhogen van het broedsucces van eenden met hooigevulde gaasrollen. Deze techniek wordt ook meegenomen in het project van de KNJV om te experimenteren met broedkorven. We nodigen u ook van harte uit om mee te doen!

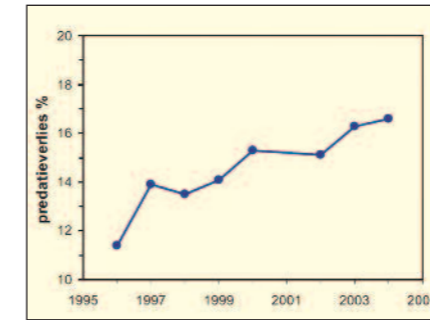
Een ambachtelijke broedkorf en een hooigevulde gaasrol naar Engels-Amerikaans voorbeeld.

Predatie

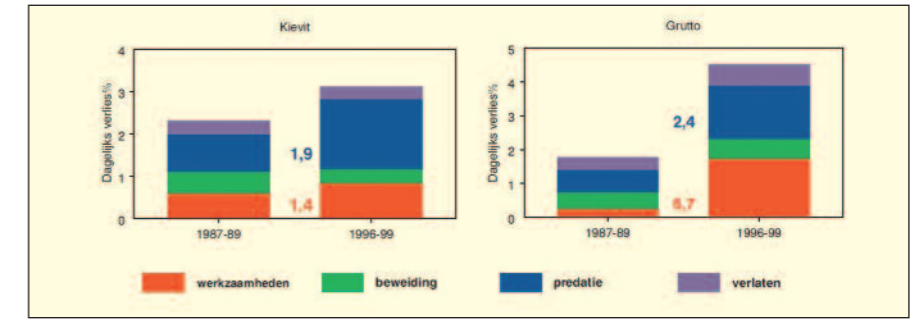
De eenden in de Nederlandse jachtvelden krijgen deels met vergelijkbare problemen te maken als de weidevogels, een veranderend agrarisch landschap en toenemende predatie. Beide soorten moeten het hebben van ruige randen en rustige hoekjes in het agrarisch landschap, die steeds schaarser worden naarmate de landbouw intensiever wordt. Tegelijkertijd, wellicht in samenhang met de veranderende landbouw, neemt de predatie toe. De kunstmatige broedmogelijkheden voor eenden, zoals de broedkorven en de gaasrollen, helpen om predatie van de nesten te verminderen, mits goed geplaatst. Om een project ten behoeve van het broedsucces van eenden te laten slagen, moet de jager ook veel energie steken in predatorbestrijding.

Tekst: Reinier Enzerink
Foto's: Eendenkooistichting en Desiré Karelse, Bert Pellegrum
Foto's hooigevulde gaasrol: Reinier Enzerink

Predatieverliezen in gebieden met vrijwillige weidevogelbescherming voor alle soorten weidevogels (bron: SOVON Vogelonderzoek Nederland).

In dit figuur ziet u de 'verlieskans' van weidevogelkuikens eind jaren '80 en '90 tegen elkaar afgezet. Duidelijk is dat het aandeel van predatie stijgt, evenals de uitval door werkzaamheden (bron: SOVON Vogelonderzoek Nederland).

Plaatsingsrichting

De richting van de vliegopening is van groot belang bij het plaatsen van de eendenkorven. Niet alleen dient de achterkant gericht te zijn op de overheersende windrichting, ook moet voorkomen worden dat de vliegopening gericht is op notoire zitplekken van kraaien. Dit doet u door de korf iets achteroverhangend te plaatsen, met als bijkomend voordeel dat het eendje de eieren niet mee naar buiten kan rollen bij het verlaten van het nest. Ervaringsdeskundige Bert Pellegrum benadrukt het belang van het opvullen van de achterkant van de eendenkorf met fijngeknipt, oud hooi. Dit om de korf zoveel mogelijk winddicht te maken. Door alvast een kuiltje in het hooi te drukken wordt de korf nog aantrekkelijker voor de eendjes. Het fijnknippen van het hooi heeft als doel om te voorkomen dat nijlganzen en kraaien bij pogingen om het broedsel te prederen met een paar

hooihalmen het hele nest naar buiten kunnen trekken. Sinds de komst van de nijlganzen boet de eendenkorf met een klep voor de vliegopening aan populariteit in, want naast het eendje kunnen ook nijlganzen deze gebruiken om de korf in te komen.

Het eerste jaar

Voordat we verder gaan met het eendenproject is eerst wat verwachtingsmanagement op zijn plaats. Alle bronnen over dit soort projecten waarschuwen ervoor dat het eerste jaar tegen zal vallen. De eenden zijn onbekend met de broedgelegenheid en zullen wellicht terughoudend zijn in het gebruik ervan. Dit kan voorkomen worden door de korven en gaasrollen vroeg in het jaar te plaatsen, december of januari worden hierbij vaak als geschikte maand aangewezen. Hierdoor hebben de eenden tijd om te wennen, het weer moet dergelijke vroege

plaatsing natuurlijk wel toelaten. Het is dus zaak om gewoon te beginnen, om in het tweede jaar de eerste echte resultaten te kunnen zien. Eén van de bronnen geeft aan dat het tweede jaar 80 procent van de gaasrollen werd gebruikt, waarvan drie van de tien twee keer en één gaasrol door twee eendjes tegelijkertijd. Tien gaasrollen leverden 136 eendeneieren op, waarvan slechts een handjevol ten prooi viel aan predatoren.

Het maken van een hooigevulde gaasrol naar Engels-Amerikaans voorbeeld

In Amerika en Canada worden ze al vele jaren gebruikt en vanwege het succes van deze moderne eendenkorven hebben ze ondertussen de bijnaam 'Mallard Factories' verdiend. Met een broedsucces van 80 procent lijkt deze bijnaam zeer zeker op zijn plaats. Nestgelegenheid in de vorm van een gaasrol gevuld met hooi, zou dat in

Een lid van de Canadese Deltawaterfowl organisation plaatst een zogeheten 'Mallard Factory'

Nederland ook werken? Daar hopen we dit jaar samen met u achter te komen. De redactie van De Nederlandse Jager maakte tien 'eendenfabrieken' naar Amerikaans voorbeeld en zal deze plaatsen om te ontdekken of de Nederlandse eenden deze creaties net zo weten te waarderen als hun Amerikaanse soortgenoten. Experimenteert u met ons mee?

Het maken van een hooigevulde gaasrol naar Engels-Amerikaans voorbeeld

Stap 1, het gereedschap

Voor dit project heeft u nodig: een nijptang, kniptang, C-ringen met bijbehorende tang, gaas van een niet te grove diameter (hier gebruiken we 10 x 10 mm.), een rolmaat, hooi en een paar baksteentjes

Stap 4, een laag hooi aanbrengen

Op de overige 1,15 meter legt u een dikke laag hooi, dit is passen en meten om de hooilaag zo dik mogelijk te krijgen terwijl de broedtunnel wel geheel door hooi wordt omsloten

Stap 2, gaas afmeten

U meet twee meter gaas af en knipt dit af

Stap 5, oprollen en gaas vastklemmen

Na het oprollen zet u het geheel vast met de C-ringen, waarmee de eendenfabriek na het toevoegen van een flinke pluk fijngeknipt hooi klaar is

Stap 3a, broedtunnel op maat maken

Aan een kant van het gaas meet u 85 centimeter af en u vouwt het dubbel

Stap 6, plaatsen in het veld

Houd er bij het plaatsen rekening mee dat er een uitgang boven het water zit, waardoor de kuikens het nest zonder kleerscheuren kunnen verlaten

Stap 3b, broedtunnel op maat maken

Vastzetten met de C-ringen

Acht hooigevulde gaasrollen, klaar om een plekje te krijgen in het jachtveld. Voor meer informatie over deze Amerikaanse methode in de vorm van instructie, statistieken, video's en voorbeeldprojecten: www.deltawaterfowl.org/henhouses

Deel uw ervaringen en maak kans op een broedkorf!

Als u geïnspireerd bent geraakt door deze artikelenserie, dan nodigen we u uit om de resultaten van uw project met ons te delen. Naast de resultaten, uw bevindingen en tips ontvangen we ook graag foto's van de broedkorven en gaasrollen in uw jachtveld. In De Nederlandse Jager nr. 16 verwerken we deze lezerservaringen dan in een artikel. Onder de inzenders worden vijf broedkorven verloot. U kunt uw bevindingen, tips en foto's o.v.v. 'Eendenproject' tot en met 8 juli 2013 mailen naar praktijktips@knjv.nl